

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО "ВІДКРИТИЙ
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ "УКРАЇНА"
ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

27 жовтня 2023 року

м. Мукачєво

УДК 159.9:028.02:37:02:929:37:021(043.2)

*Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 23 листопада 2023 р.)*

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології, ректорка Мукачівського державного університету (**голова**);

Моргун А. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, деканеса гуманітарного факультету Мукачівського державного університету;

Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету;

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету;

Мовчан К. М. – старша викладачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, директорка наукової бібліотеки Мукачівського державного університету;

Постельжук О. М. – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувачка кафедри інформаційних та комп'ютерних технологій Відокремленого структурного підрозділу ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія.

Тези доповідей представлені в авторській редакції.

Відповідальність за якість публікацій, достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори.

Б59

Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика : збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Мукачєво, 27 жовтня 2023 р. – Мукачєво : Мукачівський державний університет, 2023. – 122 с.

Збірник містить тези доповідей III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика», які висвітлюють сучасні тенденції та стратегії розвитку бібліопсихології, бібліопедагогіки, бібліотерапії, бібліографістики в освіті; проблеми та перспективи застосування бібліопсихології, бібліопедагогіки, бібліотерапії, бібліографістики в бібліотечній справі, педагогіці, психології та освіті.

Видання призначене для науковців, викладачів, здобувачів освіти, бібліотекарів, педагогів, психологів та інших практичних фахівців.

смаколиків, зігріваючих напоїв та в постійних пошуках нових напрямків волонтерської діяльності, щоб якомога швидше наблизити нашу Перемогу.

Список використаних джерел

1. У рівненській бібліотеці виготовляють енергетичні смаколики для військових // Сфера-ТВ. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=EFImGUAkqkI>.
2. Облаштували книжкові полиці для переселенців // ITV media group. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=kRaQtiMrxOw>.
3. Картини з крапок. У Рівному презентували виставку-аукціон робіт художниці Олени Сергєєвої // Суспільне Рівне. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TNxo8-c7ikg>.

УДК 027.5:021.2(043.2)

КАМПОВ Н. С.

Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА ЯК ЗАСІБ ВІЛЬНОГО ПОШИРЕННЯ ЗНАТЬ

Багатовікова історія Бібліотеки з давніх-давен була уособленням храму мудрості, хранителями історичної пам'яті, гарантами її збереження. Політичні, економічні, соціальні зміни у суспільстві зумовлювали швидку адаптацію бібліотеки до перетворень у суспільстві. Змінюється також і основна функція бібліотеки – «від накопичення знань – до обслуговування користувачів» [1].

У Західній Європі в епоху середньовіччя бібліотеки також звичайно існували при великих монастирях і храмах. Книги в цих бібліотеках використовувалися також рідко, головним завданням бібліотек все ще було їх зберігання. Саме ці бібліотеки зіграли головну роль у збереженні античної спадщини та збереження наступності в розвитку освіти, науки і культури.

Починаючи з XI століття в зв'язку зі зростанням міст, торгових зв'язків, розвитком ремесел, які потребують грамотних людей, відкриваються університети. Разом з ними формувалися університетські бібліотеки.

Університетські бібліотеки створювалися не тільки з метою зберігання, а й використання книг. Тим не менш, у громадських сховищах рукописи приковувалися до полиць ланцюгами, і лише в окремих випадках книги дозволялося брати додому.

З поняттям бібліофілію Європа знайома з XIII століття. Книги збирали королі і лицарі, барони й заможні городяни. У XIV столітті французький король Карл V зібрав у Луврі багату колекцію книг. Пристрасним бібліофілом був папа Іоанн XXII. Англійський аристократ і видатний державний діяч Річард де Бери зібрав бібліотеку з вражаючим для сучасників кількістю томів – 1500, а також створив працю «Філобіблон», в якому прагнув прищепити любов і повагу до книги і передати її своїм нащадкам.

Книги в епоху середньовіччя, що створювалися практично поекземплярно, коштували дорого, тому важливого значення набувають книжкові сховища, які влаштовувалися при світських і церковних закладах. У

бібліотеках збиралися священні писання, житія, твори святоотцівської літератури, літургійні книги.

Бібліотека загальнодоступна в значенні міри відвертості її фондів потенційним читачам і одночасно – бібліотека наукова бібліотека зародилася в епоху Відродження. Вона була націлена не тільки на збір пам'ятників писемності минулого, на максимальне повне відображення в своїх фондах античної спадщини, збереження унікальних документів, але й була відкрита для широкого кола читачів, що виявляли цікавість до цих книг. Інакшими словами, вона була зорієнтована і на виконання функцій збору і зберігання, і на виконання функцій обслуговування.

Публічна бібліотека, як одна з найдемократичніших інституцій, що створена суспільством, обов'язково функціонує в розвинутих країнах і переважно утримується на кошти місцевих органів влади.

Перша у світі публічна бібліотека, що утримується за рахунок податків, – була відкрита в американському Бостоні в 1854 році. У заяві мерії міста було сказано: «Майбутнє демократії залежить від освіченості громадян. Освіченість громадян залежить від розвитку публічних бібліотек. Кожен громадянин має право на приналежні суспільству джерела інформації». Це була так звана американська мрія в її оригінальній версії: кожний може домогтися успіху, якщо буде мати необхідні знання [2].

Американський магнат сталеливарної промисловості Ендрю Карнегі ввійшов в історію аж ніяк не завдяки своєму величезному багатству, що він заробив законними і незаконними методами і яке на той час поступалося тільки рокфеллерівському. Ендрю Карнегі залишився в історії як дійсний фанат бібліотечної справи. Він вірив у велике майбутнє англомовних народів і думав, що воно прямо залежить від вільного поширення знань. Засобом для цього він бачив публічні бібліотеки.

Під кінець життя містер Карнегі витратив близько двох третин свого багатства на їхній розвиток: побудував і оснастив 3000 бібліотек в англомовних країнах, з яких 1800 – у США. «Немає кращого вкладення грошей, ніж громадські бібліотеки, і немає – більшого блага для талановитої молоді» вважав Е. Карнегі.

У 1854 році з відкриттям Бостонської публічної бібліотеки розпочався процес набуття бібліотеками функцій неофіційних центрів самоосвіти. У період з 1876 по 1923 рр. були закладені загальні засади американської бібліотечної освіти. Працівники бібліотек не залишилися осторонь освітніх питань. Американська бібліотечна асоціація опікувалась не лише питаннями бібліотечної освіти, але й питаннями освіти у США взагалі. Так у 1924 році Американська бібліотечна асоціація сформувала Комісію з бібліотек та освітніх закладів для дорослих, долучившись таким чином до процесу навчання протягом життя.

Відповідно до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» бібліотека визначається як загальнодоступна установа. Проте публічна бібліотека не просто надає послуги всім верствам населення, вона є гарантом забезпечення рівного доступу до інформації. В центрі її уваги стоїть пересічна

людина зі спеціальними і загальнокультурними потребами, певними життєвими інтересами. Змінюються ідеологія і концепція колишньої масової бібліотеки; в основі діяльності публічної бібліотеки покладено пріоритет загальнолюдських цінностей. Сучасні публічні бібліотеки активно впроваджують інформаційно-комунікаційні технології, надають допомогу у формуванні цифрової грамотності користувачів. Значно збільшує попит на бібліотечні послуги поєднання інтернету та на традиційних документальних архівів. Така тенденція нині досить затребувана. Важливим є перетворення інформації у цифровий формат (можливість повнотекстового пошуку та швидкість доступу до нових видань).

Список використаних джерел

1. Публічна бібліотека. URL: https://library.pl.ua/nashi_vidannja/inshi_vidannja/misija_publichnikh_bibliotek/
2. Цікаві факти про бібліотеки. URL: <https://www.google.com/url>
3. Історія перетворення великої імперії в бібліотечну спадщину. URL: <https://kultura-poltava.gov.ua/novyny/istoriya-peretvorennja-velikoi-imperii-v-bibliotechnu-spadschinu/>

УДК 37.013:021.2(043.2)

**КРИЖАНІВСЬКИЙ Р. В.,
ДАНИЛЕНКО М. П.**

Відокремлений структурний підрозділ ЗВО
«Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна» Дубенська філія,
м. Дубно

БІБЛІОТЕЧНА ПЕДАГОГІКА ТА ЇЇ ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ: ФОРМИ І МЕТОДИ

В сучасний період до перспективних галузей бібліотекознавства можна віднести бібліотечну педагогіку – комплексну наукову дисципліну, основною метою якої постає багатоаспектне вивчення виховного впливу читання на особистість.

Думки про позитивний ефект книг на розвиток як підростаючого покоління, так і дорослих з'явилися давно. Сьогодні ж, в еру інформаційних технологій, коли багато людей через брак часу, щоденну завантаженість максимальними порціями різноманітної інформації та залежність від соціальних мереж, зовсім мало часу приділяють читанню будь-якої літератури, проблема формування сталого інтересу до цього процесу, а отже – постійного саморозвитку і самоосвіти, є особливо гострою. З огляду на реалії, сучасна бібліопедагогіка має виконувати такі завдання [4, с. 1]:

- популяризувати культуру читання у суспільстві, формувати вміння користуватись бібліотекою та її довідковим апаратом;
- забезпечити відповідною літературою соціальні та культурні потреби користувачів;

Кампов Н. С.	
ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА ЯК ЗАСІБ ВІЛЬНОГО ПОШИРЕННЯ ЗНАНЬ	34
Крижанівський Р. В., Даниленко М. П.	
БІБЛІОТЕЧНА ПЕДАГОГІКА ТА ЇЇ ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ: ФОРМИ І МЕТОДИ	36
Матвійчук А. О.	
ФОРМУВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ УКРАЇНЦІВ ЗАСОБАМИ КНИГИ	38
Монич Н. О., Лалак Н. В.	
ЕКСКУРСІЯ В БІБЛІОТЕКУ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	40
Моргун А. В.	
ПЕДАГОГІЧНА БІБЛОТЕРАПІЯ ЯК НОВІТНЯ ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ	42
Моргун А. В., Петрова А. В.	
БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА	44
Моргун А. В., Шершун Я. В.	
ІНФОРМАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК	46
Моргун А. В., Шутко М. В.	
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УКРАЇНІ	47
Мотичка В. І., Прокопович Л. С.	
УСІ ПОВЕРТАЮТЬСЯ ДО ДРУКОВАНОЇ КНИГИ	49
Назарук Н. А.	
ПРОЄКТИ З ПРОМОЦІЇ ЧИТАННЯ: З ДОСВІДУ РОБОТИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДІТЕЙ	51
Орлов Д., Мовчан К. М.	
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА МДУ – АМБАСАДОР ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ	54
Папста Д., Мовчан К. М.	
ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ	55
Патрикей С. А.	
РОБОТА З ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ У МОЛОДІЖНОМУ ПРОСТОРІ «НОТА»	56
Петрова А. В.	
ПРОБЛЕМА ЧИТАННЯ У СФЕРІ БІБЛОТЕРАПЕВТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	59
Плитус О. С.	
БІБЛІОТЕКА КОЛЕДЖУ ЯК ЦЕНТР ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВІЙНИ	61
Пономаренко Л. О.	
ДЖЕРЕЛА ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДОМИХ БІБЛІОТЕКОЗНАВЦІВ, БІБЛІОГРАФІВ, КНИГОЗНАВЦІВ	63

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>